

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de decizie „Cu privire la aprobarea Planului Local Integrat privind Energia și Clima (PLIEC) al comunei Balatina pentru perioada 2026–2030”

1. Proiectul de Decizie „Cu privire la aprobarea Planului Local Integrat privind Energia și Clima (PLIEC) al comunei Balatina pentru perioada 2026–2030” a fost elaborat Primarul comunei Balatina Dumitru IAȚUC, AO „Centru Comunitar din Balatina”

Autorul proiectului de decizie este Primăria comunei Balatina, raionul Glodeni.

Proiectul a fost elaborat în cadrul proiectului „Parteneriate locale pentru eficiența energetică în serviciile sociale”, finanțat de Uniunea Europeană, co-finanțat și implementat de Fundația Soros Moldova, în parteneriat cu I.P. Keystone Moldova și AO „Fondul de Inovații Sociale din Moldova”.

Partener de implementare pentru elaborarea tehnică a Planului – Asociația Comunităților Inteligente din Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de decizie a fost elaborat în temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Legii nr. 139/2018 privind eficiența energetică, Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, Hotărârii Guvernului nr. 86/2025 privind aprobarea Planului Național Integrat privind Energia și Clima (PNIEC), precum și în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 624/2023 privind aprobarea Programului Național de Adaptare la Schimbările Climatice până în anul 2030.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Comuna Balatina se confruntă cu provocări semnificative în domeniul energiei și climei: performanța energetică redusă a clădirilor publice, necesitatea modernizării sistemelor de încălzire și a anvelopei clădirilor, pondere redusă a energiei din surse regenerabile în consumul instituțiilor publice, vulnerabilitatea la schimbările climatice (eroziune, alunecări de teren, inundații locale) și sărăcia energetică accentuată.

La nivel local nu există un document strategic integrat care să stabilească obiective, măsuri și indicatori de monitorizare în domeniul energiei și climei, ceea ce afectează capacitatea de planificare și de accesare a fondurilor externe.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de decizie are ca obiectiv aprobarea Planului Local Integrat privind Energia și Clima (PLIEC) al comunei Balatina pentru perioada 2026–2030. Prin implementarea PLIEC se urmărește reducerea consumului de energie, creșterea ponderii energiei din surse regenerabile, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, consolidarea rezilienței climatice și reducerea sărăciei energetice.

Elementele de noutate constau în abordarea integrată a domeniilor energiei și climei într-un singur document strategic, corelarea cu obiectivele naționale și europene, abordarea specifică a sărăciei energetice și stabilirea măsurilor concrete în sectoarele prioritare.

Planul include măsuri în sectoarele clădirilor publice (izolare termică a pereților exteriori, izolare termică a acoperișului, instalarea panourilor fotovoltaice), iluminatului public (instalarea corpurilor LED noi și iluminarea totală a comunei), extinderea proiectului de instalarea conductelor pentru alimentare cu apă, precum și măsuri de adaptare la schimbările climatice (împădurirea a 10 ha teren degradat, plantarea a 200 de arbori în zonele publice, curățarea iazului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost analizate opțiunile: lipsa intervenției, elaborarea unor planuri sectoriale separate și elaborarea unui plan minimal. Toate au fost respinse deoarece nu ar fi permis atingerea obiectivelor asumate, nu ar fi creat cadrul pentru atragerea finanțărilor externe și nu ar fi abordat în mod real problemele existente. Opțiunea aleasă – elaborarea PLIEC cu implicarea unui consultant extern – asigură un document strategic integrat, corelat cu prioritățile naționale și europene.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul consolidează capacitatea instituțională prin stabilirea mecanismelor de coordonare, monitorizare și raportare. Nu implică modificări structurale majore. Efectele prognozate includ reducerea cheltuielilor bugetare pentru energie și îmbunătățirea managementului infrastructurii publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea măsurilor prevăzute în PLIEC necesită investiții etapizate. Finanțarea este preconizată din bugetul local, fonduri naționale (FEERM, Fondul Național pentru Mediu, Programul Național „Satul European”), fonduri europene și alte surse externe. Pe termen lung, implementarea măsurilor va genera economii bugetare prin reducerea consumului energetic și a costurilor de exploatare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul este indirect pozitiv: crearea de oportunități de afaceri în domeniul construcțiilor și instalațiilor, stimularea economiei locale și reducerea costurilor pentru agenții economici. Nu se identifică impacturi negative.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social pozitiv semnificativ: reducerea sărăciei energetice cu 30% până în 2030, îmbunătățirea confortului termic, protecția persoanelor vârstnice, crearea de locuri de muncă și informarea populației. Nu se identifică impacturi negative.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil. Proiectul nu implică prelucrarea datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul promovează egalitatea de gen prin asigurarea accesului egal la beneficiile măsurilor și prin acordarea priorității gospodăriilor vulnerabile.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul are un impact pozitiv semnificativ asupra mediului: reducerea emisiilor de CO₂ cu circa **20 tone/an** (direct), reducerea poluării aerului, îmbunătățirea calității apei, creșterea suprafețelor împădurite (10 ha), reducerea riscului de inundații și alunecări de teren.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul este compatibil cu legislația UE, în special cu directivele și regulamentele UE privind eficiența energetică, acțiunile climatice și cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere și al Tratatului Comunității Energetice. PLIEC contribuie la atingerea obiectivelor UE în domeniul eficienței energetice, energiei regenerabile și reducerii emisiilor de GES.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil. Proiectul nu transpune nemijlocit acte juridice ale UE, ci creează cadrul strategic local pentru implementarea politicilor naționale, care la rândul lor sunt aliniate la legislația UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

PLIEC creează cadrul juridic și strategic local necesar pentru implementarea obiectivelor UE în domeniul energiei și climei, în concordanță cu PNIEC și cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul de decizie și PLIEC au fost elaborate cu implicarea părților interesate la nivel local. Proiectul va fi supus consultărilor publice prin publicarea pe pagina web oficială a Primăriei comunei Balatina, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de decizie se încadrează în sistemul actelor administrative ale Consiliului comunei Balatina. Prin adoptarea sa, se creează cadrul strategic pentru implementarea politicilor locale în domeniul energiei și climei. Nu sunt necesare modificări sau abrogări ale altor acte normative ca urmare a adoptării prezentei decizii.

8. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului sunt necesare următoarele măsuri:

- Desemnarea persoanei responsabile de coordonarea, monitorizarea și evaluarea implementării PLIEC;
- Includerea măsurilor PLIEC în documentele locale de planificare și în programele anuale de activitate;

- Identificarea și atragerea surselor de finanțare pentru implementarea acțiunilor prevăzute, în special din Programul Național „Satul European”, Fondul Național pentru Mediu și fonduri europene;
- Monitorizarea anuală a progresului și raportarea către Consiliul comunei;
- Consolidarea capacităților administrației publice locale în domeniul managementului energetic și climatic, prin participarea persoanelor responsabile desemnate la evenimente locale, regionale aferente acestor activități.

Responsabilitatea implementării revine Primăriei comunei Balatina. Monitorizarea se va realiza anual, cu evaluarea gradului de realizare a indicatorilor stabiliți.

Primarul com. Balatina

Dumitru IAȚUC